

TORRE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI
AKTIESELSKAP

BERETNING FOR
DRIFSAARET 1925-26

TIENDE AARSBERETNING

FRA

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI
AKTIESELSKAP

DRIFSAARET 1. JULI 1925—30. JUNI 1926

OSLO

A/S CARL C. WERNER & CO.s BOKTRYKKERI

1926

REPRÆSENTANTSKAPET 1925—26:

ORDFØRER: Statsraad Kr. Lehmkuhl.
VICEORDFØRER: Bankier Viktor Plahte.

Doktor Cato Aall,
Konsul Joh. H. Andresen,
Ingeniør G. Hartmann,
Bankchef G. Kamstrup Hegge,
Skibsreder A. F. Klaveness,
Statsraad Kr. Lehmkuhl,
Overretssakfører Iver Lund,
Bankchef D. E. Martens,
Brukseier dr. Haavard Martinsen,
Kammerherre Haaken Mathiesen,
Direktør Per Mortenson,
Bankier Viktor Plahte,
Bankchef E. Skogstad,
Doktor H. Sommerfelt,
Direktør Th. Thoresen.

SUPPLEANTER:

Overretssakfører Henrik Ameln,
Direktør Fr. Behrens,
Skibsreder Chr. Borch,
Doktor Staal Eggen,
Ingeniør Bjarne Nissen,
Statsraad G. Robertson.

STYRET 1925—26:

FORMAND: Advokat Carl Lundh.
VICEFORMAND: Direktør C. W. Eger.

Ingeniør Johan Anker,
Direktør C. W. Eger,
Skibsreder Jacob Kjøde,
Generalkonsul Morten Lind,
Advokat Carl Lundh,
Advokat Kristen Nygaard,
Grosserer Trygve Wettre.

SUPPLEANTER:

Advokat Jens P. Heyerdahl,
Generalkonsul Rudolf Olsen.

DIREKTØR:

Ingeniør Karl Bay.

DISPONENT:

Halfdan Jacobsen.

Styrets beretning for driftsaaret

1. juli 1925—30. juni 1926.

HERVED fremlægges aarsberetning for 10de driftsaar fra 1. juli 1925 til 30. juni 1926 tillikemed reviderede regnskaper, avsluttet pr. 30. juni 1926.

GRUBEDRIFTEN. Perioden omfatter selskapets 4de ordinære produktionsaar.

Selskapets lønnede arbeidsstyrke paa Spitsbergen utgjorde ialt 438 personer. Desuten har der overvintret 71 kvinder og barn, saaledes at det samlede belæg var 509 personer. Den lønnede styrke var endel reducert i september og mai maaned, mens der paagik underhandlinger om nye arbeidsavtaler. Arbeidsforholdene har som vanlig været jevnt gode, og der har været en stadig økning i tilgangen paa vante arbeidere som tidligere har været paa Spitsbergen.

Produktionen har i driftsaaret utgjort 153 521.79 tons. Naar produktionen ikke naadde et høiere tal skyldes dette hovedsagelig vanskelighetene med det i forrige aarsberetning nævnte sandstenslag som delte kulgangen i to høider. Dette sandstenslag holdt sig i grubens vestre del mens det forholdsvis hurtig forsvandt syd- og østover, hvor derfor opfaring og produktion blev forcert mest mulig. Ved utgangen av driftsaaret var den nye opfaring kommet saa langt, at man med alt maskineri kunde producere uavhengig av sandstenslaget. Produktionen er derefter steget betydelig og det kan allerede her nævnes, at den for første kvartal i det nye driftsaar har utgjort ca. 50 800 tons.

Den planlagte samtidige drift paa den øvre kulgang over hovedgruben (grube 2) blev paa-begyndt i vinterens løp. Under driften blev der blottet et nyt kullag av god kvalitet. Driften av den øvre gang staar ved skakter i forbindelse med hovedgruben, saaledes at transporten falder let og billig.

Ogsaa iaar er selskapets tekniske direktør, ingeniør Karl Bay, paa Spitsbergen for at lede vinterdriften.

SKIBNING OG KULSALG. Som det vil fremgaa av forrige aarsberetning, utgjorde kul-beholdningen ved driftsaarets begyndelse 1. juli 1925: 58 614.41 tons
Lægges hertil driftsaarets produktion 153 521.79 tons
med fradrag av forbruket paa Spitsbergen 6 506.10 »

147 015.69 »

faaes tilsammen 205 630.10 tons

Av dette kvantum blev skibet:

Under sidste del av sommersesongen 1925—1. juli—27. oktober 98 638.48 tons

og under første del av sommersesongen 1926—27. mai—30. juni 61 289.63 »

159 928.11 »

hvorefter lagerbeholdningen pr. 30. juni 1926 utgjorde 45 701.99 tons

Sommersesongen 1925 avsluttetes under gunstige isforhold, idet skibningen varte helt til den 27. oktober, da sidste lastebaat forlot Adventfjorden. Forbindelsen hadde da været opret-holdt i nær 6 maaneder.

I 1926 har isforholdene været almindelig gode, og skibningssesongen kunde aapnes allerede i begyndelsen av mai. Skibningen har ogsaa iaar foregaaet uten uheld av nogen art og den paagaar fremdeles. Det er hensigten iaar at forsøke at holde skibningen gaaende saalænge som mulig, dels paa grund av den foreliggende kulsituation og dels for at utvide selskapets erfaringer med hensyn til muligheten av at forlænge skibningstidens varighet.*)

Som nævnt i forrige aarsberetning, arbeidet den europæiske kulindustri ved indeværende driftsaars begyndelse under vanskelige vilkaar. Disse vanskeligheter tiltok utover høsten, og det var derfor under adskillig tvil, at styret gik til sin beslutning om at opretholde vinterdriften, særlig efter at den britiske regjering hadde besluttet at yde kulindustrien en større direkte statsstøtte samtidig med, at der i de øvrige kulproducerende europæiske lande blev git kulindustrien støtte eller hjælp i forskjellig form. Det har imidlertid vist sig, at styrets beslutning om, trods disse vanskelige forhold, at opretholde fuld drift har været heldig for selskapet.

De unormalt lave priser varte helt til mai iaar, da statsstøtten ophørte i England og samtidig kulstreiken utbrøt. Virkningen av streiken gjennom stigende priser paa kulmarkedet har dog først etterhaanden gjort sig gjeldende utover sommeren og høsten. Denne stigning har selskapet kun delvis kunnet tilgodegjøre sig og i forholdsvis ringe utstrækning for det driftsaar, der utløp 30. juni iaar. Paa grund av de finansielle forhold, som nødvendiggjorde et driftsforskud paa de oparbeidede beholdninger, saa man sig allerede ved aarsskiftet nødsaget til at indgaa en leverancekontrakt med Norges Statsbaner om ca. 65 000 tons kul, at levere gjennom skibningssesongen til priser, som blev at fastsætte ved overenskomst inden utgangen av april maaned. Denne kontrakt er paa grund av kulsituationen blit overordentlig fordelagtig for Statsbanerne.

Forøvrig har kullene som tidligere været solgt til forskjellige dampskibsselskaper og kulimportører og etterhvert utover sommeren og høsten til stigende priser. Kullene vinder stadig øket anerkjendelse, ikke mindst som 1ste klasses bunkerul.

ANLÆGSARBEIDET. Dette er nu stort set tilendebragt efter planen. Av specielle nybygninger som gjenstod og som er fuldført i driftsaaret kan nævnes etableringen av taugbaneforbindelsen mellem den saakaldte centralstation og den gamle kai, saaledes at man nu, foruten lastningen ved det store lasteanlæg paa Hotelnesset ogsaa ved den gamle kai kan laste mindre skibe med kul direkte fra gruben. Videre kan nævnes fuldførelsen av kraftstationen ved anskaffelse av den anden dampturbin med generator og tilbehør, samt en omformerstation i gruben. I forbindelse med grubens videre ekvipering blev anskaffet et nyt elektrisk lokomotiv. De samlede omkostninger, hvormed de forskjellige anlægskonti i driftsaaret er øket, utgjorde ca. kr. 450 000.00, heri indbefattet grubens opfaring.

I **GRØNFJORDEN** (Green Harbour) har der været uforandret vagthold og tilsyn med selskapets felt og anlæg.

HARSTAD. Selskapets avdelingskontor har været drevet som i de tidligere aar.

NORGES OVERTAGELSE AV SPITSBERGEN fandt, som meddelt i forrige driftsberetning, sted den 14de august ifjor. Selskapet har siden den tid været i stadig rapport med regjeringens forskjellige departementer angaaende de mange spørsmaal av administrativ og anden art, som overtagelsen har foranlediget.

Den ved Norges overtagelse av Spitsbergen foranledigede **ORDNING AV EIENDOMS-FORHOLDENE** har paagaat siden ifjor høst. Etterat selskapet gjennom Utenriksdepartementet hadde anmeldt sine okkupationskrav for den efter traktaten beskikkede Svalbard-kommissær, har der været ført forhandlinger — tildels under Svalbard-kommissærens ledelse — med forskjellige selskaper, som hadde anmeldt delvis konkurrerende okkupationskrav. I anledning av disse forhandlinger fik styret repræsentantskapets bemyndigelse til at træffe overenskomster om grænsereguleringer eller delvis avstaaelse av enkelte omraader. Resultatet av forhandlingerne blev, at man er kommet foreløbig overens om grænserne med samtlige fremmede okkupanter.

*) Efter at aarsberetningen var skrevet har den norske Stat av hensyn til den nuværende kulsituation sendt isbryteren „Isbjørn“ til Spitsbergen for at yde bistand ved utskibningen.

Disse overenskomsters ikrafttræden er dog gjort afhængig av, at selskapet ikke av anden grund blir nødsaget til at underkaste sine besiddelser paa Spitsbergen prøvelse av den ved traktaten nedsatte kommission. Ved kravenes oversendelse til Svalbard-kommissæren har nemlig Statens advokat ment at maatte reise indsigelser, forsaavidt angaar endel av de av selskapet erhvervede omraader. De i anledning herav med Staten aapnede forhandlinger har foreløbig ikke ført til noget resultat, men paagaar fremdeles. Det kan bemerkes, at der ikke er nedlagt nogen indsigelse mot det omraade, hvorpaa kuldrift nu foregaar ved Adventfjorden og heller ikke mot det omraade ved Grønfjorden, hvor selskapet har foretat undersøkelsesdrift.

Av Gevinst- og Tapskonto vil det fremgaa, at der ikke iaar foreligger noget overskud, som gir anledning til at foreta de ordinære avskrivninger. Beregnet efter samme satser og paa samme maate som i forrige driftsregnskap, vilde avskrivningerne iaar ha utgjort kr. 340 855.74. I betragtning av, at der allerede tidligere paa selskapets eiendele er avskrevet et samlet beløp av kr. 3 870 022.30 har styret troet, at det vilde være av mindre interesse at opgjøre regnskaperne med et underskud svarende paa det nærmeste til aarets avskrivninger og at overføre dette beløp til næste aars regnskaper.

Gjelden til selskapets to hovedkreditorer, Staten og Centralbanken for Norge, er øket med de i driftsaaret beregnede renter, likesom begge kreditorer ogsaa iaar er gaat med paa at frafalde avdrag paa gjelden. Saalænge eiendomsforholdene paa Spitsbergen ikke er endelig ordnet, har Styret ikke kunnet opta forhandlinger om en konvertering av gjelden.

*Oslo, i styret for STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP,
den 12. november 1926.*

Carl Lundh. Johan Anker. Jacob Kjøde. Morten Lind.

Kristen Nygaard. Trygve Wettre. Jens P. Heyerdahl.

Foranstaaende aarsberetning med vedheftede utdrag av Gevinst- og Tapskonto og Generalbalance er godkjendt i repræsentantskapsmøte idag til fremlæggelse paa generalforsamlingen med indstilling om at der bevilges styret decharge for regnskapene og forretningsførselen.

Den ordinære generalforsamling besluttedes avholdt tirsdag den 30. november d. a. kl. 12 middag i Oslo Handelsstands Forenings lokaler.

Oslo den 12. november 1926.

Kr. Lehmkuhl,
Repræsentantskapets ordfører.

GEVINST- OG TAPS-KONTO

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>Produktionskonto</td> <td style="text-align: right;">kr. 2 462 109.55</td> </tr> <tr> <td>Omkostningskonto</td> <td style="text-align: right;">» 308 442.67</td> </tr> <tr> <td>Transport av arbeidere og funk- tionærer</td> <td style="text-align: right;">» 83 714.76</td> </tr> <tr> <td>Sykehusets drift</td> <td style="text-align: right;">» 47 277.22</td> </tr> <tr> <td>Skade og sykeforsikring</td> <td style="text-align: right;">» 88 777.22</td> </tr> <tr> <td>Rentekonto</td> <td style="text-align: right;">» 399 515.12</td> </tr> <tr> <td>Skatter</td> <td style="text-align: right;">» 16 477.48</td> </tr> <tr> <td>Butikkens drift</td> <td style="text-align: right;">» 1 931.71</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">kr. 3 408 245.73</td> </tr> <tr> <td>Driftsoverskudd iaar</td> <td style="text-align: right;">» 2 666.25</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">kr. 3 410 911.98</td> </tr> <tr> <td>Overføres</td> <td style="text-align: right;">» 30 068.86</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">kr. 3 438 314.59</td> </tr> </tbody> </table>	Produktionskonto	kr. 2 462 109.55	Omkostningskonto	» 308 442.67	Transport av arbeidere og funk- tionærer	» 83 714.76	Sykehusets drift	» 47 277.22	Skade og sykeforsikring	» 88 777.22	Rentekonto	» 399 515.12	Skatter	» 16 477.48	Butikkens drift	» 1 931.71		kr. 3 408 245.73	Driftsoverskudd iaar	» 2 666.25		kr. 3 410 911.98	Overføres	» 30 068.86		kr. 3 438 314.59	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr> <td>Saldo fra forrige aar</td> <td style="text-align: right;">kr. 27 402.61</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">kr. 3 410 911.98</td> </tr> <tr> <td>Kul-konto</td> <td style="text-align: right;">» 3 410 911.98</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black; border-bottom: 3px double black;">kr. 3 438 314.59</td> </tr> </tbody> </table>	Saldo fra forrige aar	kr. 27 402.61		kr. 3 410 911.98	Kul-konto	» 3 410 911.98		kr. 3 438 314.59
Produktionskonto	kr. 2 462 109.55																																		
Omkostningskonto	» 308 442.67																																		
Transport av arbeidere og funk- tionærer	» 83 714.76																																		
Sykehusets drift	» 47 277.22																																		
Skade og sykeforsikring	» 88 777.22																																		
Rentekonto	» 399 515.12																																		
Skatter	» 16 477.48																																		
Butikkens drift	» 1 931.71																																		
	kr. 3 408 245.73																																		
Driftsoverskudd iaar	» 2 666.25																																		
	kr. 3 410 911.98																																		
Overføres	» 30 068.86																																		
	kr. 3 438 314.59																																		
Saldo fra forrige aar	kr. 27 402.61																																		
	kr. 3 410 911.98																																		
Kul-konto	» 3 410 911.98																																		
	kr. 3 438 314.59																																		

Oslo den 30. juni 1926.
12. novbr.

Carl Lundh, Johan Anker, Jacob Kjøde, Morten Lind, Kristen Nygaard, Trygve Wettre, Jens P. Heyerdahl.

O. A. Bergquist.

GENERALBALANCE

Land og Gruberettigheter	kr. 4 484 447.80		
Bygninger, anlæg og materiel	» 11 091 078.69	Spisbergenpenge i cirkulation	
Eiendomme med bygninger i Harstad	» 329 223.50	Serie H	kr. 545.80
Inventar	» 3.00	» J	» 407.40
Træk- og husdyr	» 6 551.00	» K	» 103 200.00
Varelager i Longyearbyen og Norge	» 431 352.80	Kreditorer	» 104 153.20
Kullager	» 1 075 423.95	Akcepter	» 7 657 118.16
D/S «Forsete»	» 80 257.33	Reservefond	» 48 054.30
Andel i andre selskaper	» 1.00	Arbeidernes Fond	» 400 032.11
Debitorer	» 1 024 088.85	Dispositionsfond for almennyttige formaal Spits-	» 81 504.52
Kassabeholdning	» 56 684.47	bergen	» 10 889.03
D/S «Forsete»s drift i ny regning	» 43 149.22	Fond for fremtidige undersøkelser	» 11 196.43
		<i>Utbyttekonto:</i>	
		Tidligere uhævet	kr. 7 245.00
		7 % indestaaende 1919/20	» 672 000.00
			» 679 245.00
		Gevinst- og tapskonto	» 30 068.86
	kr. 18 622 261.61		kr. 18 622 261.61

Oslo den 30. juni 1926.
 12. novbr.

Carl Lundh, Johan Anker, Jacob Kjøde, Morten Lind, Kristen Nygaard, Trygve Wettre, Jens P. Heyerdahl.

O. A. Bergquist.

Undertegnede revisorer, der har gjennomgåat regnskapet 1/7 1925 til 30/6 1926, bekrefter herved, at foranstaaende Gevinst- og Tapskonto og Balance er i overensstemmelse med bøkene. — Vi har intet ved regnskapet eller den fremlagte beretning fra styret at bemerke.
Oslo den 10. november 1926.

Karl Brende.

Olaf Sæthren.